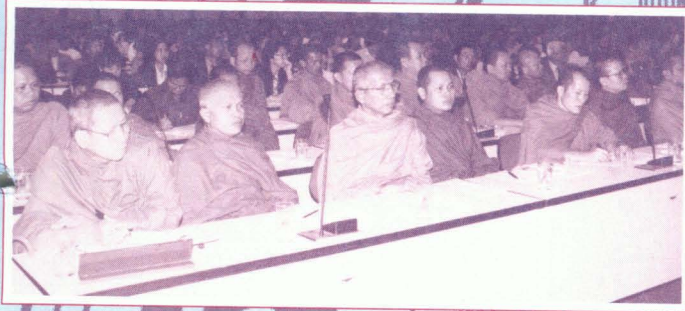

อุดมศึกษา

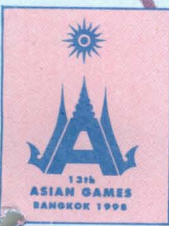
ISSN 0125 - 2461 ปีที่ 24 ฉบับที่ 243 กันยายน 2541

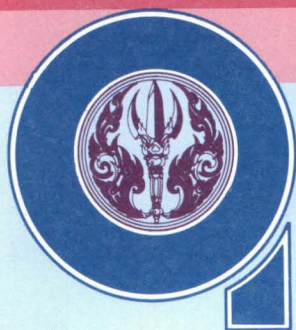

ทววงมหาวิทยาลัย ครบ ๒๖ ปี ๒๙ กันยายน ๒๕๔๑

- สรุปการดำเนินงานการจัดแสดงผลงานวิจัยเชิงประยุกต์
- สรุปผลการดำเนินงานโครงการไทยช่วยไทย-ก้าวสู่อาชีพเจ้าของฟาร์มโคนม

นิตยสารอุดมศึกษาของสถาบันฯ

อ นุ ส า ร

อุดมศึกษา

เอกสารเผยแพร่ ของ ทบวงมหาวิทยาลัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
● ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ ทบวงมหาวิทยาลัย	3
● สรุปการดำเนินงานการจัดแสดงผลงาน วิจัยเชิงประยุกต์ฯ “รู้เพื่อรวย”	8
● บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ในโครงการไทยช่วยไทย-การสร้างงานให้ บัณฑิต	18
● สรุปผลการดำเนินงานโครงการ ไทยช่วยไทย-ก้าวสู่อาชีพเจ้าของฟาร์มโคนม	18

ที่ปรึกษา

รศ.ดร.วันชัย ศิริชนะ
นายปราโมทย์ โชติมงคล
รศ.ทองอินทร์ วงศ์โสธร
รศ.สงคราม เหลืองทองคำ
นางศานสนีย์ ศิริชุมแสง

บรรณาธิการ

นายกมล ศรีประสาธน์

เจ้าของ ทบวงมหาวิทยาลัย โทร. 245-8323, 245-8923 FAX. 245-8923, 245-8930

ผู้โฆษณา วรณา พูนพิน

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยชุดปัจจุบัน ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ณ วันที่ 10 กันยายน 2539 สิ้นสุดวาระในวันที่ 3 กันยายน 2541 มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการรวบรวมและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการทบวงฯ และอนุกรรมการชุดต่างๆ ที่คณะกรรมการทบวงฯ แต่งตั้ง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520 และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยให้มีหน้าที่ให้คำปรึกษาคำแนะนำและความเห็นแก่รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย มีอำนาจดังนี้

(1) กำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ

(2) กำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(3) รับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(4) กำหนดมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

(5) เสนอแนะการจัดสรรเงินงบประมาณให้แก่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัด และในกำกับต่อ

คณะรัฐมนตรี

(6) ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา และประสานการจัดการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกำกับ และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(7) พิจารณาเสนอการจัดตั้ง ยุบรวม ปรับปรุง และเลิกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกำกับต่อคณะรัฐมนตรี

(8) พิจารณาเสนอการจัดตั้ง ยุบ รวม ปรับปรุง และเลิกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัด และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกำกับต่อคณะรัฐมนตรี

(9) พิจารณาอนุมัติการจัดตั้ง ยุบ รวม ปรับปรุง และเลิกสถาบันอุดมศึกษา

(10) พิจารณาอนุมัติการจัดตั้ง ยุบ รวม และเลิกคณะ ภาควิชา หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัด

(11) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย

(12) วางระเบียบการปฏิบัติราชการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจการต่างๆ ร่วมกันของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดอันมิใช่กิจการของสถาบันแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

(13) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่มิถุหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของทบวงมหาวิทยาลัย

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยขอเสนอสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. ผลจากการประชุมคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยชุดปัจจุบัน ได้มีการประชุมมาแล้ว 20 ครั้ง สามารถวิเคราะห์จำแนกผลการประชุมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 การดำเนินงานด้านนโยบายและแผน

คณะกรรมการได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในเชิงนโยบายไว้ตั้งแต่เริ่มการประชุมครั้งแรก ๆ เพื่อปรับบทบาทของคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยให้ดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ทบวงมหาวิทยาลัยให้มากที่สุด การดำเนินการเชิงนโยบายที่สำคัญประกอบด้วย

- 1) การจัดทำปรัชญาและหลักการอุดมศึกษาของไทย
- 2) วิเคราะห์ภาวะวิกฤติของอุดมศึกษา
- 3) การผลักดันให้มีการประเมินและจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาวอย่างต่อเนื่อง
- 4) เสนอความเห็นต่อแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)
- 5) เสนอความเห็นต่อแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของทบวงมหาวิทยาลัย ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)
- 6) การปรับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 ด้านหลักสูตรและโครงสร้าง
- 7) นโยบายและโครงการเชิงนโยบายประกอบด้วย
 - นโยบายการบริหารอุดมศึกษาในสถานะเศรษฐกิจชะลอตัว
 - โครงการขยายโอกาสอุดมศึกษาสู่ภูมิภาค
 - โครงการกำหนดจุดที่ตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสม

1.2 การพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานใหม่และสถาบันสมทบ

คณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยได้พิจารณาให้ความเห็นต่อการปรับโครงสร้างองค์การของมหาวิทยาลัย/สถาบันของรัฐในสังกัดจำกัดรับ ก่อนนำเสนอรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

- 1) หน่วยงานระดับคณะ เสนอ 21 หน่วย ให้ความเห็นชอบ 15 หน่วย
- 2) หน่วยงานระดับภาควิชา เสนอ 16 หน่วย ให้ความเห็นชอบ 9 หน่วย
- 3) การรับสถาบันสมทบ จำนวน 30 สถาบัน การจัดตั้งหน่วยงานใหม่เป็นภารกิจหลักของคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยมาโดยตลอด แต่ในช่วงเศรษฐกิจชะลอตัวและรัฐบาลมีนโยบายมิให้จัดตั้งหรือขยายส่วนราชการใหม่ จึงทำให้ภารกิจด้านนี้ลดน้อยลงมาก

1.3 ด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

คณะกรรมการได้พิจารณามาตรการและแนวทางในการรักษามาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) การปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
- 2) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3) หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา
- 4) โครงการบัณฑิตอุดมคติไทย
- 5) การติดตามการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย/สถาบันในการรักษามาตรฐาน และคุณภาพการจัดการศึกษา

1.4 การให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการประชุมคณะกรรมการได้พิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอขอความเห็น เช่น

- 1) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
- 2) เงื่อนไขการดำเนินงานเชิงนโยบายตามเงื่อนไขการกู้เงินจาก ADB

3) โครงการกาญจนานิกเชก: การสนับสนุน
การผลิตงานวิจัยและนักวิจัยระดับปริญญาเอก

4) โครงการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตวิทยา-
ศาสตร์และเทคโนโลยีไทย

2. ผลการประชุมของคณะกรรมการ

มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติ
ราชการของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520 กำหนดให้
คณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งคณะ
อนุกรรมการ เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่อง
หนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่ง
อย่างใด อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และ
ให้นำมาตรา 9 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะ
อนุกรรมการโดยอนุโลม

ฉะนั้น คณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้ง
อนุกรรมการพิจารณาเสนอความเห็นในเรื่องต่าง ๆ รวม
ทั้งสิ้น 120 ชุด จำแนกอำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการ
ตามภารกิจของทบวงมหาวิทยาลัยดังนี้

1) ด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา
ประกอบด้วยคณะอนุกรรมการ 32 ชุด

2) ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย
ด้วยคณะอนุกรรมการ 37 ชุด

3) ด้านเสนอแนวการจัดสรรงบประมาณ
ประกอบด้วยคณะอนุกรรมการ 2 ชุด

4) ด้านติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา
และประสานการจัดการศึกษา ประกอบด้วยคณะ
อนุกรรมการ 25 ชุด

5) การจัดตั้ง ยุบรวม ปรับปรุงและเลิกสถาบัน
อุดมศึกษา

6) พิจารณานุมัติการจัดตั้ง ยุบรวม และเลิก
คณะ-ภาควิชา หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น
ประกอบด้วยคณะ/อนุกรรมการ 1 ชุด

7) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย ประกอบด้วย

ด้วยคณะอนุกรรมการ 6 ชุด

8) วางระเบียบการปฏิบัติราชการเพื่อส่งเสริม
และสนับสนุนกิจการต่างๆ ร่วมกัน ประกอบด้วยคณะ
อนุกรรมการ 17 ชุด

อนึ่ง ในเรื่องของการรับรองวิทยฐานะสถาบัน
การศึกษาเอกชน การกำหนดมาตรฐานการบริหารงาน
บุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย การ
พิจารณาขึ้นอยู่กับคณะกรรมการส่งเสริมสถาบันอุดม
ศึกษาเอกชน และคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
ในมหาวิทยาลัย

ผลการดำเนินงานของอนุกรรมการต่างๆ สรุปได้
ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา

ด้านนี้มีคณะอนุกรรมการ 32 ชุด กลุ่มแรกเป็นคณะ
อนุกรรมการที่ดูแลนโยบายเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ
และเครือข่ายสารสนเทศตามนโยบายจัดตั้งวิทยาเขต
สารสนเทศ จำนวน 9 ชุด ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของ
ทบวงมหาวิทยาลัยในระยะแรก แต่คณะอนุกรรมการ
ส่วนใหญ่ เป็นอนุกรรมการเฉพาะกิจ เมื่อดำเนินการกิจ
เสร็จสิ้นก็หมดวาระไป กลุ่มที่ 2 เป็นคณะอนุกรรม
การวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาขาดแคลน
ซึ่งได้ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการและจัดทำแผนการ
ผลิตบัณฑิตและแผนพัฒนาอาจารย์ เสร็จเรียบร้อยแล้ว
จึงไม่มีภารกิจที่จะดำเนินการต่อ ยกเว้นกรณีต้องม
ีการปรับเป้าหมาย หรือแนวทางการดำเนินงานตามแผน
จึงจะมีการประชุม มีจำนวน 17 ชุด อนุกรรมการที่
สำคัญด้านนโยบายได้แก่คณะอนุกรรมการกลั่นกรอง
โครงการ ในช่วงปรับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดม
ศึกษา ซึ่งเสนอผลการประชุมต่อคณะกรรมการทบวงฯ
เป็นประจำ

2.2 ด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา มี
คณะอนุกรรมการ 37 ชุด ซึ่งมีหน้าที่ การกำหนด
มาตรฐานการศึกษา การพัฒนาระบบการประกัน

คุณภาพ การสร้างเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการจัดการศึกษาสาขาต่าง ๆ ของไทยและนานาชาติ การสร้างและการพัฒนาแบบทดสอบ รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาวิชาการดนตรีไทยที่มีคณะอนุกรรมการรวม 7 ชุด โดยทั่วไปคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ได้รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการทบวงฯ ทั้งนี้เพื่อรับทราบและพิจารณาแล้ว โดยเฉพาะเรื่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังมีคณะอนุกรรมการเฉพาะด้านที่สำคัญ เช่น การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุด และอาณาบริเวณศึกษา เป็นต้น

2.3 ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องเพียง 2 ชุด ประกอบด้วยคณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัย/สถาบัน เป็นอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2542 เท่านั้น เนื่องจากเป็นปีที่สำนักงบประมาณเปิดโอกาสให้มีการพิจารณางบประมาณของมหาวิทยาลัย/สถาบันร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัย อนุกรรมการอีกชุดหนึ่งคือ คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบจัดสรรงบประมาณฯ อนุกรรมการชุดนี้ยังมีได้จัดประชุม แต่ทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกับสำนักงบประมาณแล้วสรุปเสนอหลักการต่อคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะพัฒนาในรายละเอียดต่อไป

2.4 ด้านการติดตามประเมินผลและการประสานการจัดการศึกษา คณะอนุกรรมการในด้านนี้ส่วนใหญ่เป็นอนุกรรมการประสานงานการบริหารโครงการพัฒนาอาจารย์สาขาขาดแคลน 15 สาขา ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลและประสานงานการดำเนินการตามแผนพัฒนาอาจารย์ที่คณะอนุกรรมการวางแผนฯ ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้เป็นคณะอนุกรรมการประสานงาน โครงการเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชียและคณะอนุกรรมการ การจัดวางระบบการติดตามรายงานผลการดำเนินงาน ของทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งแต่งตั้งใหม่

และยังมีได้มีการประชุม โดยทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาข้อมูลและกำหนดตัวชี้วัด เพื่อเสนอต่อที่ประชุม ต่อไป

2.5 ด้านการจัดตั้งยุบรวมปรับปรุงและเลิกสถาบันอุดมศึกษา ในทางปฏิบัติไม่มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาเรื่องนี้แม้จะยังไม่มีการยุบเลิกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แต่การจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งใหม่ มักจะเกิดจากแรงผลักดันทางการเมืองและเป็นการตัดสินใจในระดับคณะรัฐมนตรี

2.6 ด้านการจัดตั้งยุบรวมยกเลิกลูกหน่วยงานระดับคณะและภาควิชา ในอดีตที่ผ่านมา การจัดตั้งยุบรวมหน่วยงานระดับคณะและภาควิชาเป็นภารกิจหลักของคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัย ที่พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อออกเป็นประกาศทบวงมหาวิทยาลัย หรือพระราชกฤษฎีกาต่อไป ขณะนี้คณะอนุกรรมการพิจารณาจัดตั้งหน่วยราชการใหม่ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้ปฏิบัติหน้าที่กลั่นกรองโครงการก่อนนำเสนอคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณา

2.7 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย มีคณะอนุกรรมการและคณะทำงานรวม 6 ชุด ส่วนใหญ่เป็นคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ แต่งตั้งเพื่อพิจารณาตัดสินหรือคัดเลือกโครงการวิจัย ผลงานวิจัยหรือนักวิจัย คณะอนุกรรมการบริหารโครงการวิจัยโรคเอดส์ เป็นอนุกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2536 ตามนโยบายแก้ไขปัญหาเอดส์ของประเทศ

2.8 ด้านการวางระเบียบปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนกิจการร่วมของมหาวิทยาลัย/สถาบัน ประกอบด้วยอนุกรรมการ 17 ชุด รับผิดชอบการกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อสนับสนุนกิจการนิสิตนักศึกษา การแก้ไขปัญหายาเสพติด งานวิเทศสัมพันธ์ ทบวงการศึกษา การคัดเลือกนักศึกษา

การบัญญัติศัพท์ และการพัฒนาห้องสมุด การดำเนินงานของคณะกรรมการรวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนและการจัดทำโครงการร่วมกัน เพื่อเสนอขออนุมัติงบประมาณสนับสนุนต่อไป

3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งในคณะกรรมการมากกว่า 1 ชุด

จากการประมวลชื่อของอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการชุดต่างๆ พบว่ามีอนุกรรมการเป็นจำนวนมากที่ได้รับแต่งตั้งมากกว่า 1 ชุด จากการวิเคราะห์พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมักจะได้รับแต่งตั้งในอนุกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายๆกันหรือเกี่ยวข้องกัน แต่มีผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านที่ปรากฏชื่อในอนุกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่แตกต่างกัน และผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

บริการข่าวสารเอเชียเกมส์ครั้งที่ 13

คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ได้ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ทั้งในช่วงเวลาการเตรียมการแข่งขัน และในระหว่างการแข่งขัน ทั้งนี้ คณะกรรมการสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้เปิดให้บริการเผยแพร่ข้อมูลการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์แล้ว ผู้สนใจสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ที่ <http://www.asiangames.th> และติดต่อ E-mail ได้ทั่วโลกที่ itcom@asiangames.th

นอกจากนี้ยังได้จัดเตรียมแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันประกอบด้วย

1. จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ชุดใหญ่เชื่อมโยงระบบ ON-LINE สื่อสารด้วยความเร็วสูง
2. เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์กับระบบจับเวลาการแข่งขันไปยังเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกแห่ง
3. ติดตั้งระบบสื่อสารความเร็วสูง FIBER OPTIC และระบบสื่อสารดาวเทียม เพื่อการส่งสัญญาณภาพ เสียง และข้อมูลพร้อมกัน
4. ติดตั้งระบบ VIDEO CONFERENCING SYSTEM และ MULTIMEDIA TOUCH SCREEN ให้บริการสื่อมวลชน

สรุปการดำเนินงานการจัดแสดงผลงานวิจัยเชิงประยุกต์ เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจมหกรรมเทคโนโลยี รู้เพื่อรวย

ทบวงมหาวิทยาลัย โดยความร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาจัดงานแสดงผลงานวิจัยเชิงประยุกต์เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ “มหกรรมเทคโนโลยี รู้เพื่อรวย” ในระหว่างวันที่ 2-8 สิงหาคม 2541 ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ และอาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่และถ่ายทอดผลงานวิจัยเชิงประยุกต์สู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพเดิมหรือสร้างอาชีพใหม่ และเผยแพร่สู่ภาคเอกชน เพื่อการพัฒนาในเชิงพาณิชย์ ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งในการร่วมแก้ปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ในการสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างรัฐกับรัฐและรัฐกับเอกชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้มากและกว้างขวางขึ้น เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพของประเทศในการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยีให้มากยิ่งขึ้น เป็นบทบาทสำคัญของมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติติดต่อกันมานับตั้งแต่มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรก ความรู้และเทคโนโลยีที่สั่งสมกันมาตลอดเวลายาวนานนั้น หลายสิ่งหลายอย่างได้ปรากฏผลเป็นรูปธรรมแล้ว มหาวิทยาลัยหลายแห่งจึงจัดตั้งองค์กรเพื่อรองรับบทบาทการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัย และพยายามนำทรัพย์สินเหล่านั้นมาสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาการศึกษาในระยะยาวต่อไป โดยเฉพาะเทคโนโลยีหรือทรัพย์สินทางปัญญาที่มหาวิทยาลัยสร้างสมมานั้น มีความหลากหลายในการประยุกต์ใช้ครอบคลุมกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ได้ตั้งแต่ระดับเกษตรกรไปจนถึงนักลงทุนขนาดใหญ่ แต่การที่มหาวิทยาลัยจะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาเผยแพร่เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสร้างความมั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองทางด้านเทคโนโลยีได้นั้น ยังเป็นปัญหาในแนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีภารกิจด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน จึงขาดความชำนาญในการเผยแพร่และนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ไปสู่การปฏิบัติตามความต้องการของประชาชน ดังนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงควรมีบทบาทนำในการประสานงานและอำนวยความสะดวกให้มหาวิทยาลัยสามารถนำเทคโนโลยีที่แสดงเผยแพร่และจำหน่ายให้แก่ประชาชนที่มีความสนใจและเห็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพแก้ไข้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

รูปแบบของงานมหกรรมเทคโนโลยี รู้เพื่อรวย

1. นิทรรศการ

1) นิทรรศการแสดงผลงานวิจัยของอาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ จากสถาบันต่าง ๆ ในรูปของผลิตภัณฑ์ สิ่งประดิษฐ์ เทคโนโลยี สายพันธุ์ ตลอดจนการให้บริการแนะนำข้อมูลและส่งเสริมอาชีพแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีการอาหารและอุตสาหกรรม เทคโนโลยีทางการแพทย์ เทคโนโลยีทางวิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ประยุกต์ และบริการข้อมูลและวิชาชีพ

- 2) นิทรรศการแสดงผลผลิตภัณฑ์สิ่งประดิษฐ์ เทคโนโลยีของภาคเอกชน
- 3) นิทรรศการแสดงผลและจำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์ สิ่งประดิษฐ์ของจังหวัด

2. สัมมนาพิเศษ

สัมมนาพิเศษเรื่อง การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี: ยุทธศาสตร์รัฐกับรัฐ และรัฐกับเอกชน

3. เจรจาธุรกิจ

เปิดให้ภาคเอกชนที่กำลังมองหาช่องทางการลงทุนได้เข้ามาซื้อเทคโนโลยีหรือร่วมลงทุนกับสถาบันเจ้าของผลงาน ในลักษณะของการเจรจาธุรกิจระหว่างเจ้าของธุรกิจกับผู้วิจัยและสถาบันเจ้าของผลงานโดยตรง

นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ประสานงานจัดดำเนินการ จัดแสดงผลงานวิจัยเชิงประยุกต์เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจมหกรรมเทคโนโลยี รู้เพื่อรวย ได้รวบรวมผลงาน และสรุป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นิทรรศการ

ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ

วันที่ 2-9 สิงหาคม 2541 เวลา 10:00-20:00 น. (เดิมกำหนด 2-8 สิงหาคม 2541 ขยายเพิ่มอีก 1 วัน)

- 1) จำนวนผลงานวิจัย/วิชาการที่เข้าร่วมแสดงนิทรรศการ **แจ้งไว้ 108 เรื่อง มาแสดง 105 เรื่อง** แบ่งเป็น
 - (1) กลุ่มเทคโนโลยีการเกษตร 31 เรื่อง
 - (2) กลุ่มเทคโนโลยีอาหารและอุตสาหกรรม 18 เรื่อง
 - (3) กลุ่มเทคโนโลยีทางการแพทย์ 8 เรื่อง
 - (4) กลุ่มเทคโนโลยีทางวิศวกรรมศาสตร์ 37 เรื่อง
 - (5) กลุ่มเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ประยุกต์ 8 เรื่อง (แจ้งไว้ 10 เรื่อง ไม่มาแสดง 2 เรื่อง)
 - (6) บริการข้อมูลและวิชาชีพ 3 เรื่อง

หน่วยงานที่เข้าร่วมแสดงนิทรรศการ รวม 14 หน่วยงาน

(1) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (แจ้งไว้ 48 เรื่อง ไม่มาแสดง 1 เรื่อง มาเพิ่ม 1 เรื่อง)	48 เรื่อง
(2) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	3 เรื่อง
(3) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	5 เรื่อง
(4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	8 เรื่อง
(5) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (แจ้งไว้ 5 เรื่อง ไม่มาแสดง 2 เรื่อง)	3 เรื่อง
(6) มหาวิทยาลัยมหิดล	5 เรื่อง
(7) มหาวิทยาลัยแม่โจ้	1 เรื่อง
(8) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	1 เรื่อง
(9) มหาวิทยาลัยศิลปากร	2 เรื่อง

(10) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (แจ้งไว้ 4 เรื่อง ไม่มาแสดง 1 เรื่อง)	3 เรื่อง
(11) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	4 เรื่อง
(12) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ	1 เรื่อง
(13) กรมวิชาการเกษตร	16 เรื่อง
(14) กรมส่งเสริมการเกษตร	5 เรื่อง

2) จำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการ (จากการกดเครื่องนับโดยประมาณ) รวมทั้งสิ้น 84,262 คน

วันอาทิตย์ที่ 2 สิงหาคม 2541	4,962 คน
วันจันทร์ที่ 3 สิงหาคม 2541	8,733 คน
วันอังคารที่ 4 สิงหาคม 2541	7,132 คน
วันพุธที่ 5 สิงหาคม 2541	12,689 คน
วันพฤหัสบดีที่ 6 สิงหาคม 2541	10,950 คน
วันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2541	11,438 คน
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2541	23,572 คน
วันอาทิตย์ที่ 9 สิงหาคม 2541	4,786 คน

3) ความเห็นในภาพรวมของผู้เข้าชมนิทรรศการ (จากการหยอดลูกปัดลงในกล่องแสดงความคิดเห็น) โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 22,572 ราย พบว่า 50% ของผู้แสดงความคิดเห็น เห็นว่าได้รับประโยชน์จากการชมนิทรรศการมาก 39% ได้รับประโยชน์ระดับปานกลาง 8% ได้รับประโยชน์น้อย และ 3% เห็นว่าไม่ได้ประโยชน์เลย

4) ข้อมูลและความเห็นของผู้เข้าชมนิทรรศการจากแบบสอบถาม (ดังแนบ)

5) ข้อสังเกต/ข้อคิดเห็นของฝ่ายจัดนิทรรศการ

(1) ประชาชนให้ความสนใจเกี่ยวกับความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรพื้นที่ทั่วไปและต้องการซื้อเมล็ด/ต้นพันธุ์

(2) หากจัดให้มีการสาธิต/ฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเกษตรและอื่นๆ ช่วงระยะเวลาสั้นๆ ในระหว่างงาน จะได้รับความสนใจมาก

(3) ช่วงเวลาระหว่าง 16:00-20:00 น. ผู้เสนอผลงานส่วนใหญ่ ไม่อยู่ประจำนิทรรศการ และไม่มีการสาธิต ทำให้นิทรรศการไม่สมบูรณ์

2. การเจรจาธุรกิจ

ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันที่ 4 และ 7 สิงหาคม 2541

- มีเอกชนแสดงความจำนงในการเจรจาธุรกิจรวม 34 ราย

- ได้จัดให้มีการเจรจาธุรกิจรวม 12 ราย ได้มี 2 ราย ที่พร้อมจะจัดทำข้อตกลงความร่วมมือส่วนที่เหลือจะได้มีการประสานเพื่อนัดหมายการหารือต่อไป

3. การสัมมนาพิเศษ

ณ ห้องสุธรรม อารีกุล อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ 3 สิงหาคม 2541 เวลา 09:00-12:00 น.

เรื่อง การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี: ยุทธศาสตร์รัฐกับรัฐ และรัฐกับเอกชน
จำนวนผู้เข้าร่วมการสัมมนา รวมทั้งสิ้น 127 คน

- ข้าราชการ	90 คน
- ข้าราชการบำนาญ	2 คน
- ธุรกิจส่วนตัว	10 คน
- ลูกจ้างเอกชน	9 คน
- เกษตรกร	1 คน
- สื่อมวลชน	15 คน

สรุปข้อมูลและความเห็นของผู้เข้าชมนิทรรศการมหกรรมเทคโนโลยี รัฐเพื่อรวย จากแบบสอบถาม

1. จำนวนแบบสอบถามได้รับคืน 1,462 ราย

2. สรุปข้อมูลทั่วไปจากผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 45% หญิง 54% และไม่ระบุ 1%

2.2 อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่ง (54%) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 26-45 ปี

2.3 การศึกษา 54% อยู่ในระดับปริญญาตรี รองลงมา 13% อยู่ในระดับอนุปริญญาและปริญญาโท

ประถมศึกษา	3%
มัธยมศึกษา	12%
อนุปริญญา	13%
ปริญญาตรี	54%
ปริญญาโท	13%
ปริญญาเอก	1%
ไม่ระบุ	4%

2.4 อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถาม 1 ใน 4 (25%) มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว รองลงมาเป็นนักเรียน นักศึกษา และลูกจ้างเอกชน (19% และ 18% ตามลำดับ)

นักเรียน นักศึกษา	19%
ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	17%

ประกอบธุรกิจส่วนตัว	25%
ลูกจ้างเอกชน	18%
เกษตรกร	4%
อื่นๆ (ข้าราชการบำนาญ ว่างาน)	12%
ไม่ระบุ	5%

3. สรุปข้อมูลเกี่ยวกับนิทรรศการ

3.1 จากคำถามว่าทราบข่าวการจัดนิทรรศการจากสื่อใด พบว่าสื่อโทรทัศน์ให้ผลในการประชาสัมพันธ์มากที่สุด (48%) รองลงมาคือ สื่อวิทยุ (15%) ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์ (11%) และสื่อหนังสือพิมพ์ (10%) ส่วนโปสเตอร์ และแผ่นพับประชาสัมพันธ์ให้ผลเพียง 7% ซึ่งน้อยกว่าการรู้ข่าวจากเพื่อนบังเอิญผ่านมา ฯลฯ (9%)

3.2 ความเห็นต่อนิทรรศการโดยภาพรวม อยู่ในระดับดี ดีมาก และพอใจ ตามลำดับ

หัวข้อ	ความเห็น (ร้อยละ)				
	ดีมาก	ดี	พอใจ	ควรปรับปรุง	ไม่ตอบ
1) ความน่าสนใจของเรื่องที่น่าสนใจ	34	38	4	-	24
2) ความรู้เทคโนโลยีที่ได้รับ	21	40	12	1	26
3) สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	20	38	15	1	26
4) ความพอใจต่อนิทรรศการโดยภาพรวม	23	36	11	2	28
5) เอกสารเผยแพร่	19	31	19	9	22
6) การประชาสัมพันธ์	9	31	19	9	31
7) ระยะเวลาการจัด	12	37	15	9	27
8) สถานที่	22	40	11	6	21

3.3 ความสนใจต่อผลงานที่น่าสนใจ 20 ลำดับแรก

ลำดับที่ 1	- การส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อผู้ภัยเศรษฐกิจ (บริการข้อมูลและวิชาชีพ)	171 ราย
ลำดับที่ 2	- การผลิตพืชไร้สารพิษโดยเทรายคจุลินทรีย์ (เทคโนโลยีการเกษตร)	130 ราย
ลำดับที่ 3	- ผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง (เทคโนโลยีการอาหารและอุตสาหกรรม)	123 ราย
ลำดับที่ 4	- การผลิตดินผสมที่มีคุณภาพดีโดยวิธีทางธรรมชาติ (เทคโนโลยีการเกษตร)	97 ราย
ลำดับที่ 5	- การเพาะเห็ดฟางโดยก้อนเชื้อเห็ดที่ทิ้งแล้ว (เทคโนโลยีการเกษตร)	93 ราย
ลำดับที่ 6	- การพัฒนาภาชนะบรรจุจากแป้งมันสำปะหลัง (เทคโนโลยีการอาหารและอุตสาหกรรม)	89 ราย
ลำดับที่ 7	- เครื่องเพาะถั่วงอกอนามัยแบบอัตโนมัติ (เทคโนโลยีทางวิศวกรรมศาสตร์)	82 ราย
ลำดับที่ 8	- การพัฒนาตัวรับอาหารจากมันสำปะหลัง (เทคโนโลยีการอาหารและอุตสาหกรรม)	77 ราย

ลำดับที่ 9	-ผลไม้อบแห้งปรุงรส (เทคโนโลยีการอาหารและอุตสาหกรรม)	63 ราย
ลำดับที่ 10	-การเชื่อมผักและผลไม้ (เทคโนโลยีการอาหารและอุตสาหกรรม)	51 ราย
ลำดับที่ 11	-ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว: วุ้นมะพร้าว (เทคโนโลยีการอาหารและอุตสาหกรรม)	50 ราย
ลำดับที่ 12	-เครื่องทอเพื่อการออกแบบลายผ้า (เทคโนโลยีทางวิศวกรรมศาสตร์)	43 ราย
ลำดับที่ 13	-การผลิตไม้ผลนอกฤดู (เทคโนโลยีการเกษตร)	34 ราย
ลำดับที่ 14	-เทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชวงศ์ขิง (เทคโนโลยีการเกษตร)	33 ราย
ลำดับที่ 15	-การปลูกข้าวโพดหวานครบวงจรร่วมกับภาคเอกชน (เทคโนโลยีการเกษตร)	29 ราย
ลำดับที่ 16	-เครื่องฆ่าเชื้ออาหารกระป๋องโดยรังสีอินฟราเรด (เทคโนโลยีทางวิศวกรรมศาสตร์)	28 ราย
ลำดับที่ 17	-มิติใหม่ของกึ่งกัมกรวม (เทคโนโลยีการเกษตร)	27 ราย
ลำดับที่ 18	-อุปกรณ์การแพทย์เพื่อการฟั่งตนเอง (เทคโนโลยีการแพทย์)	27 ราย
ลำดับที่ 19	-เครื่องอบแห้งผักและผลไม้ระบบ HEAT PUMP DRYER (เทคโนโลยีทางวิศวกรรมศาสตร์)	27 ราย
ลำดับที่ 20	-การผลิตแคตตัสแบบต่อยอดเพื่อการค้า	26 ราย

3.4 82% ของผู้ตอบแบบสอบถามคิดจะนำความรู้ไปสร้างอาชีพและเสริมรายได้ ขณะที่ 9% ไม่คิด และ 15% ไม่ตอบ

3.5 ความคิดเห็นต่อการจัดนิทรรศการจากแบบสอบถาม

1. ขาดวิทยากรประจำผลงานคอยแนะนำ	185 ราย
2. สถานที่จัดแสดงคับแคบเข้าชมยาก	164 ราย
3. เอกสารน้อยไปไม่พอแจก	160 ราย
4. การสาธิตการทำอาหารไม่เพียงพอแก่ผู้เข้าชม	55 ราย
5. เรื่องที่นำมาจัดแสดงเคยเห็นจากนิทรรศการอื่นแล้ว	49 ราย
6. เอกสารไม่ละเอียดไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	47 ราย
7. การฝึกอาชีพระยะสั้นใช้ต้นทุนค่อนข้างสูง	41 ราย
8. ระยะเวลาการจัดน้อยเกินไป	32 ราย
9. ประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป	25 ราย
10. ประชาสัมพันธ์มากเกินไป แต่งานเล็กไม่เหมาะสมกัน	3 ราย
11. เจ้าของผลงานไม่ให้ความสนใจผู้เข้าชมงาน	1 ราย

3.6 ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้บ่อยครั้งขึ้น	32 ราย
2. ควรมีการจัดหมุนเวียนตามส่วนภูมิภาคด้วย	20 ราย
3. ควรมีเรื่องทางด้านสัตว์เศรษฐกิจด้วย	13 ราย
4. ควรจำหน่ายเอกสารในราคาถูกมากกว่าการแจก	9 ราย
5. ควรขายผลิตภัณฑ์จากผลงานด้วย	6 ราย

สรุปการสัมมนาพิเศษในงานมหกรรมเทคโนโลยี รู้เพื่อรวย

หัวข้อ : การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี : ยุทธศาสตร์ระหว่างรัฐกับรัฐ และรัฐกับเอกชน

วันเวลา : วันที่ 3 สิงหาคม 2541 เวลา 09:00 - 12.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ผู้อภิปราย :**
1. นายปองพล อติเรกสาร (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
 2. นายพลทรัพย์ ปิยะอนันต์ (ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ)
 3. ศ.ดร.ธีระ สุตระบุตร (อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)
 4. นายมนตรี คงตระกูลเทียน (รองกรรมการผู้จัดการใหญ่สายพืชครบวงจร กลุ่มธุรกิจการค้าระหว่างประเทศเครือเจริญโภคภัณฑ์)
 5. นายณรงค์ สกุกศิริรัตน์ (กรรมการผู้จัดการบริษัท เอ็น อาร์ อินตัสตรีส์ จำกัด)

ผู้ดำเนินการอภิปราย : นางจواهرรัตน์ เสรีเชษฐพงษ์ (บริษัท แปซิฟิคอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด)

ผู้สรุปการสัมมนาพิเศษ : นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล (เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย)

นางจواهرรัตน์ เสรีเชษฐพงษ์: การสัมมนาในหัวข้อ“การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี: ยุทธศาสตร์ระหว่างรัฐกับรัฐ และรัฐกับเอกชน” เป็นส่วนหนึ่งของงาน “มหกรรมเทคโนโลยี รู้เพื่อรวย” หัวข้อการสัมมนาอาจแบ่งได้เป็นสองส่วน คือ การพัฒนาเทคโนโลยีและการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยผู้กระทำประกอบด้วยรัฐและเอกชน ซึ่งขอเรียนเชิญท่านผู้อภิปรายทั้ง 5 ท่าน เพื่อให้ความคิดเห็น

สรุปการอภิปราย

นายปองพล อติเรกสาร : งานวิจัยเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ เป็นคำที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญมาตรา 81 “รัฐต้องสนับสนุนการวิจัย ในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ” ในแผนพัฒนาฉบับที่ 8 ได้กล่าวถึง “การสนับสนุนให้มีการวิจัยและสังเคราะห์งานวิจัยให้มีความกว้างขวางทั้งด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสังคมศาสตร์ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนทีมงานวิจัย และเครือข่ายการวิจัยที่เชื่อมโยงกับต่างประเทศ” นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาได้ระบุถึง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของภาคการผลิต ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง” เหล่านี้ล้วนเป็นตัวอักษร แต่ในทางปฏิบัติยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนัก เรามีการวิจัยมากมายแต่มีผลงานที่ได้ไปสู่การพัฒนาและถ่ายทอดน้อย ในญี่ปุ่นมีการจัดตั้งสถาบันการประดิษฐ์และนวัตกรรมขึ้น นักวิจัยได้เงินจากการขายสิทธิบัตร ซึ่งเอากลับมาพัฒนางานวิจัยให้ก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ ทำให้มีความคิดจะจัดตั้งหน่วยงานเพื่อประสานงานและแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลกัน ที่ผ่านมารัฐบาลก็ได้ให้ความสำคัญกับการเกษตรมาตลอดและเมื่อได้เข้ามาดูแลกระทรวงเกษตรฯ ก็อยากให้มีการเผยแพร่งานวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น หลายหน่วยงานมีการวิจัยที่ดี แต่ก็ยังไม่เป็นที่รู้จักเพราะขาดการประชาสัมพันธ์

ด้านการประสานงาน ได้จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรร่วมภาครัฐและเอกชน เพื่อต้องการ 1) รวมบุคลากร นักวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชนมาทำงานวิจัยร่วมกัน 2) รวมงบประมาณ

อาจตั้งเป็นกองทุนของแต่ละสินค้า 3) รวมเครื่องจักร อุปกรณ์การวิจัยไว้ด้วยกัน ซึ่งจะได้ผู้เชี่ยวชาญและข้อมูลที่จะร่วมต่อรองในการเจรจาการค้ากับต่างประเทศ

ในแง่ของกระทรวงเกษตรฯ ที่อยากทำคือ วางหลักในแง่พื้นฐานก่อน คือ ต้องมีเมล็ดพันธุ์ที่ดีก่อนเพื่อส่งเสริมให้ได้ผลผลิตที่ดี

นายมนตรี คงตระกูลเทียน: หัวข้อที่สัมมนามองเป็น 2 ตอนคือ 1) การพัฒนา แบ่งเป็นด้านบุคลากรและด้านสินค้า ด้านบุคลากรคือ ทำอย่างไรให้บุคลากรมีวิสัยทัศน์ที่ดี มีแนวคิดและมองอย่างเป็นระบบและต้องสอดคล้องกับความต้องการตลาด งานวิจัยหลายอย่างไม่ได้ใช้เพราะห่างไกลความต้องการตลาดในช่วงนั้น การร่วมมือกับเอกชนจะได้จุดสำคัญในแง่ตลาด การจะพัฒนาบุคลากรอาจทำโดยการสร้างนิสิต นักศึกษา ให้มีโอกาสได้เรียนรู้จากสถานที่วิจัยจริง เรียนรู้เรื่องฤดูกาลผลิต ทั้งเกษตร ประมง ป่าไม้ หรือฝึกงานกับเกษตรกรเพื่อเรียนรู้ในแง่เทคโนโลยีชาวบ้าน เพื่อประยุกต์ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งต่างประเทศกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา ด้านสินค้าถ้ามีงานวิจัยที่ดี เช่น พันธุ์ข้าวโพดดี เกิดธุรกิจเมล็ดพันธุ์ ทำให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ 2) เรื่องเทคโนโลยีด้านการเกษตรเป็นสิ่งที่เรามีอยู่ด้วยตัวเอง เรารู้ดิน ฟ้า อากาศของเราแต่ปัญหาคือ เรื่อง Technology Transfer ทำอย่างไรให้ไปสู่มือของภาคเอกชนและเกษตรกร ซึ่งนักส่งเสริมมีบทบาทมาก ไม่ว่าจะในหน่วยงานมหาวิทยาลัยหรือกรมส่งเสริมการเกษตร หรือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เพราะมีผลต่อการลงทุนการให้สินเชื่อ และการวิเคราะห์ผลตอบแทน

เทคโนโลยีที่มีอยู่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ เช่น ข้าวหอมเรามีศักยภาพ ข้าวโพดฝักอ่อน ใช้ข้าวโพดแล้วยังเอาเปลือกทำตั้งฉ่าย ถือเป็นเทคโนโลยีที่จับต้องได้ ถ้าลิสงเมล็ดโต ถ้าถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกรในการปลูก ภาคเอกชนรับซื้อแล้วนำไปแปรรูปก็เกิดรายได้

ถ้ามองเป็นตัวสินค้า เรื่องพันธุ์สำคัญที่สุด ต่อมาคือ การปลูก ดินและน้ำ post harvest การแปรรูปและเครื่องจักรกลเกษตร ซึ่งหากถามว่า ทำไมต้องนำเข้าเครื่องจักร ก็เพราะธุรกิจต้องการความแน่นอนและสมบูรณ์แบบแต่ก็ไม่ได้หมายความว่า เราจะไม่วิจัยของเราเลย เป็นสิ่งที่เราควรช่วยกันแก้ไข

ศ.ดร.ธีระ สุธะบุตร : มีการพูดกันเสมอว่า มีผลงานวิจัย มีเทคโนโลยีมากมายที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ แต่ผลงานวิจัยกับเทคโนโลยีที่เอาไปใช้ประโยชน์เป็นเรื่องแยกกัน งานวิจัยบางเรื่องไม่สามารถนำไปใช้จริงได้ งานวิจัยสาขาเกษตร รวม 10 ปีมีกว่า 2,000 เรื่อง แต่งานวิจัยแต่ละเรื่องเป็นการทำเฉพาะจุด ไม่สามารถเอามาใช้จริงๆ ได้ การที่เทคโนโลยีที่มีอยู่ไม่พอที่จะเอาไปใช้ประโยชน์ สาเหตุมีหลายปัจจัย และความพอหรือไม่ เปรียบเทียบจากมาตรฐานอะไร งบวิจัยเราเพียง 0.2% ของ GDP น้อยกว่าประเทศพัฒนาแล้วเป็น 10 เท่า

แง่บุคลากร ไทยมีคนเรียนปริญญาเอกไม่ถึง 1,000 คน เทียบฝรั่งเศส ซึ่งมีพื้นที่และประชากรเท่าๆกัน แต่มีคนเรียนปริญญาเอก 60,000 กว่าคน เทคโนโลยีจากวิทยานิพนธ์เป็นหมื่นเรื่อง

มองแง่ผลงานวิจัยในเรื่องที่น่าจะได้เปรียบ เช่น มังคุด ทุเรียน ก็ไม่เคยมีพันธุ์ใหม่ๆ ออกมา ก็เพราะไม่มีคนทำ ไม่มีเงินทำ มองเรื่องการแปรรูป ถามว่ามีนักวิจัยกี่คนที่ทำวิจัยเรื่องการแปรรูปเต็มเวลา ดังนั้น ผลงานวิจัยจะเกิดขึ้นได้ ต้องร่วมมืออย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

ในเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี เราไม่มีผลงานที่จะเข้าสู่ระบบการถ่ายทอดมากพอ เพราะปกตินักวิจัยถ้าไม่ได้ผลงานวิจัยซึ่งมีความมั่นใจมากพอ หากถ่ายทอดไปก็เป็นผลเสีย พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ไม่สามารถจดสิทธิบัตรได้ และบางครั้งต้องทำความเข้าใจในการสื่อสาร เช่น นักวิจัยคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับประเทศเรา ไม่ใช่เป็นการค้นพบพันธุ์ใหม่ แต่บางฝ่ายเห็นเป็นเรื่องตื่นเต้น เห็นเป็นเรื่องใหม่ ซึ่งเชิงวิชาการเป็นเรื่องธรรมดา

ในเรื่องการร่วมมือระหว่าง รัฐบาลเอกชน อาจทำในรูปของการไปเป็นที่ปรึกษาของภาคเอกชน องค์กร หรือสหกรณ์ให้มากขึ้น ซึ่งหลายคนทำ แต่ด้านภาพพจน์กลับถูกมองว่าไปหากินกับเอกชน หรือไปทำงานให้กับสหกรณ์ ก็ถูกมองว่าว่างงานมาก อัตราค่าจ้างของมหาวิทยาลัยมีเหลือมาก ถึงไปทำงานข้างนอกได้ หากมองในต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ อเมริกา ที่เอกชนสามารถเข้ามาร่วมในอัตราสูง เพราะฐานการวิจัยของรัฐได้รับการสนับสนุนมากพอแล้ว จึงยังไม่ถึง step ที่จะให้เอกชนเข้ามาในอัตราสูง

ในส่วนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พระราชบัญญัติใหม่ พ.ศ. 2541 เปิดโอกาสให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐกับรัฐ ที่จะดึงนักวิชาการจากกรม กองอื่นมาดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็น รศ.พิเศษ ผศ.พิเศษ มาร่วมสอนร่วมวิจัยได้ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่มหาวิทยาลัยฯ คิดไว้

ด้านงบประมาณ มหาวิทยาลัยฯ ได้พัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ แต่ก็ไม่สามารถจดสิทธิบัตรได้ โอกาสที่จะได้เงินจากผลงานวิจัยก็ไม่มี รัฐต้องชดเชยโดยแจกพันธุ์ฟรีให้เกษตรกร แต่รัฐก็ต้องสนับสนุนเงินให้มหาวิทยาลัย หรือองค์กรวิจัยให้มากพอด้วย ผมได้เสนอ model หนึ่งกับกระทรวงเกษตรฯ ในเรื่องการแปรรูปข้าว ซึ่งเป็นความร่วมมือตลอดแนวระหว่างรัฐกับรัฐ และรัฐกับเอกชน โดยทำเป็น mega project ตั้งเป้าให้ชัดเจน ในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งจะส่งผลต่อไปว่าต้องปรับปรุงพันธุ์ข้าวอย่างไรให้ใช้ได้ในการแปรรูป โดยกรมวิชาการเกษตรและมหาวิทยาลัยฯ รับไป และกรมส่งเสริมการเกษตรรับไปส่งต่อยังเกษตรกร ซึ่ง model นี้ก็อาจใช้ได้กับมันสำปะหลังและถั่วเหลืองด้วย

ในเรื่องการแปรรูป เช่น ข้าว คงไม่ได้หมายถึงเมล็ดข้าวอย่างเดียว อยากให้มองถึงฟาง แกลบ รวมถึงการผลิตวัตถุดิบเชื่อมโยงอื่นๆ นอกจากนี้ ยังควรตั้งเป้าให้ชัดเจนด้วยว่า จะผลิตพืชพันธุ์ เพื่อทานสดในประเทศ หรือเพื่อส่งออก หรือเพื่อส่งแปรรูป ซึ่งต้องดูความต้องการตลาดด้วย

นายณรงค์ สกอลศิริรัตน์ : เทคโนโลยีใดๆ จำเป็นต้องใช้เครื่องจักร งานวิจัยต่างๆ ไม่สามารถนำมาสร้างเป็นรายได้ก็เพราะขาดเครื่องจักร ในภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้ เราไม่สามารถนำเข้าเครื่องจักรราคาแพงๆ ได้อีกแล้ว ขณะเดียวกันเราเองก็ขาดการสนับสนุน ภาคเอกชนในกลุ่มของเครื่องจักรกล มีเพียง 3-4 รายที่ผลิตเอง นอกนั้นนำเข้าทั้งหมด แต่บริษัทก็ได้ร่วมกับ NECTEC วิจัยและพัฒนาเครื่องจักรให้ทัดเทียมต่างประเทศ เรบอกที่เราเรียนแล้ว เรารู้แต่เราทำเป็นหรือยัง เรามีวิศวกรมากมาย แต่ไม่ได้สอนให้คนเหล่านั้นทำเป็น เราต้องการวิศวกรที่จะมาช่วยในเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยี การจะผลิตเครื่องจักรได้ ต้องมีเทคโนโลยีและเครื่องจักรที่จะมาพัฒนาเครื่องจักรพื้นฐานสามารถผลิตอุปกรณ์ที่จะมาประกอบเป็นเครื่องจักร แต่เรามีแค่ผู้ผลิต spare part ทุกวันนี้เราพูดกันแต่ R&D แต่สำหรับผมเอง เป็น C&D คือ copy and development จะทำอย่างไรให้เครื่องจักรมีคุณภาพทัดเทียมต่างประเทศ แต่ราคาถูกลงกว่า ทำอย่างไรให้รู้เพื่อรวย จะรวยได้ต้องทำและนำไปใช้ ซึ่งต้องอาศัยนักวิชาการ นิสิต นักศึกษา ที่จบแล้วนำความรู้ไปพัฒนา โดยร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อสร้างการผลิตต่อไป

นายพลทรัพย์ ปิยะอนันต์ : การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ จะดูจากผลการวิจัยที่จะเอาไปใช้และผลตอบแทนที่จะเกิดขึ้น การของบประมาณก็มีการแข่งขันเปรียบเทียบความจำเป็นที่จะใช้ในด้านอื่น ๆ เรื่องงบประมาณวิจัย ต้องมี 1) การวางแผนการวิจัยในภาพรวมของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม และมีความแน่ชัด เป็น national research agent ทุกฝ่ายทำ project ร่วมกันเพื่อนำไปสู่ end-product เป็นกลยุทธ์ที่จะสามารถสนับสนุนงบประมาณได้ชัดเจนมากขึ้น ความชัดเจนของแผนจะช่วยให้เห็นว่าวิจัยอะไร เน้นอะไร อะไรสำคัญและสำคัญอย่างไร ใครจะมีส่วนร่วมบ้าง 2) การให้ทุนวิจัยแต่ละหน่วยงาน บางครั้งก็ซ้ำซ้อนกัน บางจุดขาด บางจุดเหลือ เพราะเรามองไม่เห็นภาพรวม ในนิวซีแลนด์ มีการปฏิรูปการวิจัย โดยตั้ง research foundation ที่ไม่เป็นระบบราชการ รับนโยบายจากกระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำหน้าที่จัดสรรทุนให้สถาบันต่าง ๆ ซึ่งสถาบันต่าง ๆ ต้องแข่งขันเสนอโครงการตาม หัวข้อที่กำหนดไว้ โดยอาจหาทุนสนับสนุนจากภาคเอกชน ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากระบบราชการ ทุกคนไม่อยาก เป็นนักวิจัย แต่อยากเป็นนักบริหาร 3) การวิจัยต้องเป็นสหวิทยาการ หลายสาขาหลายหน่วยงาน เป็น program research หรือ mega project ทำวิจัยที่ละสิบ ๆ โครงการ พร้อม ๆ กัน มี publicprivate participation มองแบบ integration โครงการเช่นนี้จะได้รับการสนับสนุนเต็มที่ 4) งานวิจัยที่ตรงตามความต้องการตลาด เป็นเรื่องที่จะ บอกว่าจะวิจัยเรื่องอะไร เช่น ยาง มังคุด สมุนไพร หรือเรื่องการแปรรูป

สรุปการสัมมนาพิเศษ

นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล : ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ได้ตั้งกรมการพัฒนางานวิจัยและถ่ายทอด เทคโนโลยีทางการเกษตร ถือเป็นส่วนสำคัญให้เกิดความร่วมมือหลาย ๆ ฝ่าย ปัญหาของการพัฒนาและถ่ายทอด งานวิจัยอยู่ที่การบริหาร การจัดการ การประสานงาน การจัดงานครั้งนี้คงไม่เสร็จสิ้นในวันที่ 8 สิงหาคมนี้ คงจะ ดำเนินการต่อไป เพื่อก่อให้เกิดการถ่ายทอดได้มากที่สุด ในฐานะ เลขฯ ในฐานะ ส.ส. ขอรับประสานงานทุกฝ่าย ที่ทุกท่านเสนอมา เพื่อผลักดันให้โครงการสำเร็จ

บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ในโครงการไทยช่วยไทย-การสร้างงานให้บัณฑิต

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) ได้ร่วมมือกับทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อการสร้างงานแก่เยาวชน โดยได้พิจารณาเห็นว่าอาชีพการเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้ที่ดีมาก จึงจัดทำโครงการต่างๆ รองรับ นอกเหนือจากการสร้างงาน ซึ่งคาดว่าจะทำได้ไม่น้อยกว่า 500 ครอบครัวแล้ว ยังสามารถลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้านมผงและผลิตภัณฑ์นมจากต่างประเทศปีละไม่น้อยกว่า 15,000 ล้านบาท เพราะขณะนี้ประเทศไทยผลิตนํ้านมดิบได้เพียงร้อยละ 40 ของความต้องการ

โครงการที่จัดทำร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัยนี้ สยช. ให้ความร่วมมือสนับสนุนด้านวิชาการและการติดต่อประสานงาน โดยโครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนมเป็น ผู้รับผิดชอบ คาดว่าสามารถสร้างงานให้บัณฑิตได้ไม่น้อยกว่า 200 ราย สำหรับรุ่นแรก 50 ราย สยช. และ

โครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม จะจัดหาที่ดินให้ทำกินรายละ 20-25 ไร่ พร้อมกับจัดหาเงินกู้ให้ตามโครงการเฉลิมพระเกียรติ 72 พระชนมพรรษา ที่ทำร่วมกับจังหวัดต่างๆ เช่น จังหวัดอุดรธานี (อำเภอทุ่งฝน) จังหวัดพัทลุง (อำเภอเมือง) สำหรับจังหวัดปราจีนบุรี อยู่ระหว่างการศึกษาค่าความเป็นไปได้

โครงการที่ประสบความสำเร็จมากในขณะนี้ โครงการหนึ่ง คือ โครงการอาสาพัฒนาโคนม ซึ่งโครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม และ สยช. คัดเลือกบัณฑิตทางสัตวบาลมาฝึกอบรมหลักสูตรเร่งรัด 1 เดือน แล้วส่งไปช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมตามหมู่บ้านต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งจากการประเมินผล อาสาพัฒนาโคนมเหล่านี้สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้เป็นอย่างดี ในการเพิ่มผลผลิต ขณะนี้กำลังรับสมัครรุ่นที่ 2 อยู่ ซึ่งจะส่งไปช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดภาคใต้

สรุปผลการดำเนินงานโครงการไทยช่วยไทย - ก้าวสู่อาชีพเจ้าของฟาร์มโคนม (กุมภาพันธ์ - สิงหาคม 2541)

ความเป็นมา

โครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม จัดตั้งขึ้นโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อกุมภาพันธ์ 2528 ในสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อรณรงค์ทุกรูปแบบเพื่อให้คนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนบริโภคนมอย่างกว้างขวางต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพพลานามัย และเพื่อเป็นฐานรองรับนํ้านมดิบของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนอยู่ เป็นการลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมจากต่างประเทศ ต่อมาใน พ.ศ.2535 ได้เปลี่ยนสถานะเป็น คณะอนุกรรมการหนึ่งในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ โดยรูปแบบการบริหารมีองค์ประกอบ

คณะอนุกรรมการมาจากสหกรณ์โคนม ผู้แปรรูปนมและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้บริโภคและส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นองค์กรกลางของอุตสาหกรรมโคนมและผลิตภัณฑ์นม มีประธานคณะอนุกรรมการ คือ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ รองประธานสองคน คือ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ และรองศาสตราจารย์ ดร.อิสระ สุวรรณผล มีเจ้าหน้าที่ สยช. 2 คน คือ นายสาธิต อภัยโรจน์ เป็นเลขานุการ นายพงศ์เทพ พนากุลวิจิต เป็นผู้ช่วยเลขานุการ และมีพนักงานประจำสำนักงานอีก 4 คน

พันธกิจและกิจกรรมของโครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนมเป็นการรณรงค์ทุกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนได้บริโภคนมมากขึ้น แต่ต่อมาได้เข้ามามีส่วนกำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) ที่โครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคเริ่มขึ้นและรัฐบาลตั้งงบประมาณอุดหนุนจัดหานมพร้อมดื่มปีละ 6,000 ล้านบาท ให้นักเรียนตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนถึงประถมศึกษาปีที่ 4 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร กรมการปกครอง กรมสามัญศึกษาและกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ศูนย์เด็กเล็กในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน และกรมการศาสนา ตลอดจนเด็กขาดสารอาหารในความดูแลของกรมอนามัย 5.3 ล้านคน ได้บริโภคทุกวันตลอดปีการศึกษา

ในช่วง 13 ปีที่ผ่านมา โครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม ได้ดำเนินกิจกรรมหลายอย่าง จนประสบผลสำเร็จหลายประการ ดังนี้

- ตลาดนมพร้อมดื่มเพิ่มจากมูลค่า 1,000 ล้านบาท เป็น 25,000 ล้านบาท
- คนไทยบริโภคนมเพิ่มขึ้นจาก 2 ลิตร/คน/ปี เป็น 18 ลิตร/คน/ปี
- เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมผลิตนมนมดิบเพิ่มขึ้นจากวันละ 120 ตัน/วัน เป็น 1,300 ตัน/วัน และไม่มีปัญหาการเหม็นทิ้ง อาชีพการเลี้ยงโคนมกลายเป็นอาชีพหลัก
- เด็กและเยาวชนไทยมีนิสัยการดื่มนม ทำให้มีส่วนสูง น้ำหนักเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ และมีสุขภาพพลานามัยดีขึ้น
- โครงการอาหารเสริม (นม) กลายเป็นรูปแบบนมโรงเรียนที่หลายประเทศเข้ามาดูงาน

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากความต้องการการบริโภคนมเพิ่มขึ้นมาก ทำให้ช่องว่างระหว่างความต้องการนมนมดิบและผลผลิตห่างขึ้นทุกปี ทำให้ประเทศไทยต้องนำเข้าผลิตภัณฑ์นมจากต่างประเทศปีละกว่า 15,000 ล้านบาท ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการพัฒนาการเลี้ยงโคนม เพราะอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชอาหารสัตว์ ซึ่งบางอย่างเป็นสินค้าส่งออกไปขายต่างประเทศ เป็นอาหารสัตว์ ผลิตภัณฑ์นมส่งกลับมาขายในประเทศไทยประกอบกับประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ มีผู้ว่างงานจำนวนมาก ทั้งผู้จบการศึกษาระดับต่างๆ และผู้ที่ถูกเลิกจ้าง โครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม โดยการสนับสนุนจากประชาคมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมและอุตสาหกรรม จึงกราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2541 ว่าโครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม จะดำเนินการโครงการไทยช่วยไทย: มุ่งสู่อาชีพเกษตรกรก้าวหน้า เจ้าของฟาร์มโคนม มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือรัฐบาลแก้ไขปัญหาดังกล่าว

เนื่องด้วยในปี พ.ศ. 2542 เป็นวโรกาสอันเป็นมงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุครบ 72 พรรชนมพรรษา พระองค์ท่านทรงมีพระมหากรุณาธิคุณล้นพ้นต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม และอุตสาหกรรมนมเปรี้ยวประดุก เป็น “พระบิดา” แห่งอุตสาหกรรมนี้ ได้ทรงสนพระทัยและพระราชทานพระราชดำริหรือแม่แต่พระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์แก้ไขปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมนี้ นับตั้งแต่ที่ทรงสถาปนาฟาร์มโคนมไทย-เดนมาร์ก เมื่อ 30 ปีที่แล้ว ทรงตั้งฟาร์มโคนมและโรงงานนมส่วนพระองค์ที่สวนจิตรลดา ทรงริเริ่มและสนับสนุนจัดตั้งสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) ทรงริเริ่มการเลี้ยงโคนมที่อำเภอชะอำ จังหวัด

เพชรบุรี และจังหวัดสกลนคร ฯลฯ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโคนมและอุตสาหกรรมนมจึงร่วมกันดำเนินการโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาโคนม ถวายพระองค์ท่านเป็นราชสักการะในโอกาสอันสำคัญนี้ ซึ่งได้ถวายบังคมทูลเพื่อขอรับพระบรมราชานุญาตแล้ว

รูปแบบของโครงการ

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของโครงการและการบริหารจัดการโครงการไทยช่วยไทย - ก้าวสู่อาชีพเจ้าของฟาร์มโคนม มีดังนี้

- เป็นโครงการอเนกประสงค์ให้บรรลุเป้าหมายการสร้างงาน สร้างอาชีพ พัฒนารายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิต และเพิ่มผลผลิตนํ้านมดิบ

- เน้นเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริ 4 ธันวาคม 2540

- เป็นโครงการประชาสังคม ให้ชุมชนมีส่วนร่วมริเริ่ม เข้าร่วมบริหารจัดการและรับโอนภารกิจไปดำเนินงานต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด

- เนื่องจากมีทรัพยากรอยู่จำกัด จึงใช้แนวทางเครือข่ายประสานเชื่อมโยงระดมทรัพยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ อำเภอ จังหวัด กรมปศุสัตว์ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย กรมส่งเสริมสหกรณ์ กองบัญชาการทหารพัฒนา สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม องค์การบริหารส่วนตำบล ฯลฯ

- เป็นโครงการครบวงจร ทั้งการผลิต วัสดุก่อสร้าง การฝึกอบรม การส่งเสริมการเลี้ยงโคนม การตลาดนํ้านมดิบ และการให้บริการสัตวแพทย์และผสมเทียม ฯลฯ โดยหน่วยงานของรัฐเข้าไปช่วยเหลือและมอบโครงการแก่ องค์การบริหารส่วนตำบล และสหกรณ์โคนม เมื่อพร้อมที่จะรับโอนไปดำเนินการ

โครงการที่ได้รับเริ่มมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงหมดทุกโครงการ ได้แก่

- **โครงการไทยช่วยไทย: การสร้างงานให้บัณฑิต - เจ้าของฟาร์มโคนม** (บัณฑิตทุกแขนงวิชา) ร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานต่างๆ

- ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม 5 เดือน เพื่อมีสถานภาพเป็น “เกษตรกร” ตามคํานิยามของกฎหมาย สปก. จำนวน 300 คน

- ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน เงินทุน และการสนับสนุนด้านต่างๆ จาก สปก. และ สยช. เพื่อเลี้ยงโคนม

- ความก้าวหน้า: จะมีการลงนามในบันทึกข้อตกลงระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในวันที่ 27 สิงหาคม 2541

- งบประมาณของทบวงมหาวิทยาลัย/โครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม/สปก.

- **โครงการไทยช่วยไทย: มุ่งสู่อาชีพเกษตรกรก้าวหน้า - อาสาพัฒนาโคนม**

- ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- รับบัณฑิตทางสัตวบาล สัตวรักษ์และสัตวศาสตร์ เข้ารับการฝึกอบรม 1 เดือน เป็นอาสาพัฒนาไปอยู่ตามหมู่บ้านโคนมและสหกรณ์โคนม 6 เดือน โดยได้รับเงินเดือนครึ่งหนึ่งตามวุฒิ

- ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินในโครงการเฉลิมพระเกียรติในจังหวัดต่างๆ หรือในนิคมสหกรณ์ หรือที่ดิน สปก. ได้รับโคนมหมุนเวียนจากกองทุนที่ สยช. และโครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนมจัดตั้งขึ้น 2-3 ตัว ภูเงินจาก ธกส. เพื่อซื้อโคนมอีก 4-5 ตัว

- ความก้าวหน้า: ได้ฝึกอบรมรุ่น 1/2541 จำนวน 10 คน เป็นเวลา 1 เดือน และได้ส่งไปประจำหมู่บ้านโคนมทั่วประเทศแล้ว ขณะนี้กำลังรับสมัครรุ่นที่ 2/2541

- งบประมาณของโครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม 700,000 บาท

● **โครงการฝึกอบรมหลักสูตรทำดินซีเมนต์บล็อกและการก่อสร้างบ้านชนบท**

- ร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
- รับเยาวชนในท้องถิ่น (โครงการนาร่อง - อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี) รุ่นละ 30 คน จำนวน 5 รุ่น มาฝึกอบรมผลิตดินซีเมนต์และก่อสร้างบ้านชนบท รุ่นละ 10-15 วัน ให้สามารถประกอบอาชีพได้
- ให้เยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมผลิตดินซีเมนต์และก่อสร้างอาคารโรงเรียนในโครงการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดอื่น ๆ ตลอดจนสนับสนุนในการหาตลาดก่อสร้างของราชการในท้องถิ่น
- ความก้าวหน้า: ฝึกอบรมรุ่น 1 -2 แล้ว อยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคารในโครงการเฉลิมพระเกียรติ 72 พระชนมพรรษา จังหวัดอุดรธานี
- งบประมาณอุดหนุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ(862,000 บาท) สมทบโดยโครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม/สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

● **โครงการเฉลิมพระเกียรติ 72 พระชนมพรรษาจังหวัดอุดรธานี (ไทยช่วยไทย-มุ่งสู่อาชีพเกษตรกรก้าวหน้า)**

- ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อบต. ทุ่งใหญ่
- ได้รับมอบที่ดินสาธารณประโยชน์จาก อบต. ทุ่งใหญ่ ประมาณ 3,000 ไร่ จัดทำแผนแม่บทแบ่งเป็น **พื้นที่แปลงหญ้า** ปลูกอาหารสัตว์ 800 ไร่ (ระยะแรก 200 ไร่ ให้ อบต. ดำเนินการบำรุงรักษาและจัดหารายได้จากหญ้าแห้ง และหญ้าหมักให้โคนมมีอาหารหยาบราคาถูกกินทุกฤดูกาล) **พื้นที่บริการ** ประกอบด้วยศูนย์รวบรวมนํ้านมดิบของ อสค. โรงงานอาหารเสริมโคนม (UMMB) ซึ่งรับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (สภาพพัฒนามอินเดียขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวาย) โรงงานและศูนย์ฝึกอบรมผลิตดินซีเมนต์และก่อสร้างบ้านชนบท อาคารที่ทำการสหกรณ์โคนมทุ่งฝน จำกัด ฯลฯ และ **พื้นที่นิคม** แบ่งเป็น 50 แปลง ๆ ละ 25 ไร่ สำหรับจัดสรรให้อาสาพัฒนาโคนมบัณฑิตที่ได้รับการฝึกอบรมและเยาวชนในจังหวัดอุดรธานี กับมีแปลงสาธิต เนื้อที่ 200 ไร่
- เกษตรกรกู้เงินจาก ธกส. รายละไม่เกิน 200,000-300,000 บาท
- สยช. สนับสนุนโคนมหมุนเวียนรายละ 2-3 ตัว ต้องคืนเงินค่าโคจากเงินค่านมหรือมอบลูกโคเพศเมียคืนกองทุน
- ความก้าวหน้า: ได้จัดทำแปลงหญ้าพืชอาหารสัตว์ชุมชนโดยกองบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ. 21) แล้ว กำลังคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการประมาณเดือนสิงหาคม
- งบประมาณของ สยช. เป็นกองทุนโคนมหมุนเวียน และก่อสร้างอาคาร (1.5 ล้านบาท) โครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม/อสค. - เงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย/ธกส.

● **โครงการเฉลิมพระเกียรติ 72 พระชนมพรรษา** ในจังหวัดขอนแก่น (อำเภอภูเวียง) จังหวัดตรัง (อำเภอห้วยยอด) จังหวัดปราจีนบุรี (อำเภอกบินทร์บุรี) และจังหวัดพัทลุง (อำเภอเมือง)

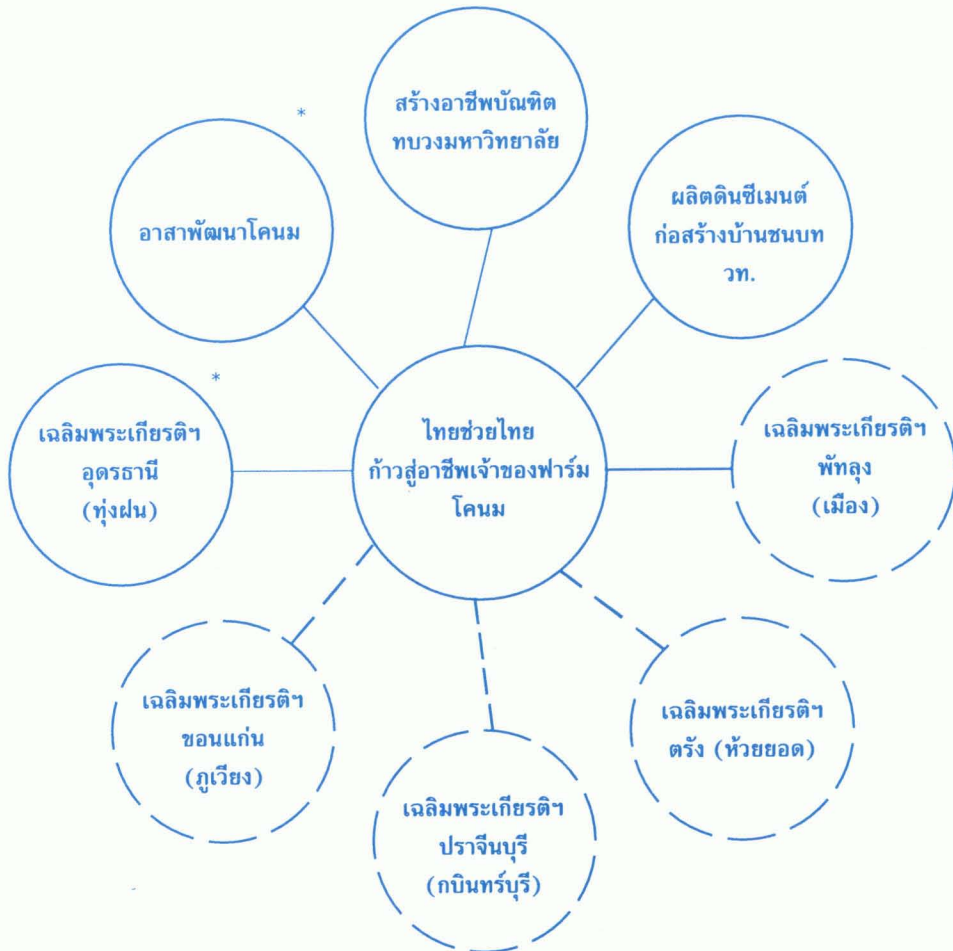
- อยู่ระหว่างการศึกษาค่าความเป็นไปได้ และการหาแหล่งเงินทุน เช่น เงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชียคาดว่าสามารถดำเนินการบางโครงการได้ในเดือนตุลาคม 2541

● **โครงการไทยช่วยไทย: มุ่งสู่อาชีพเกษตรกรก้าวหน้า - เจ้าของฟาร์มโคนม**

- ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์และหน่วยงานอื่น ๆ
- ฝึกอบรมที่ อสค. และศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม กรมส่งเสริมสหกรณ์ ชัยบาลดล จังหวัดลพบุรี
- ช่วยเหลือในการจัดหาที่ดิน และเงินกู้ ธกส.
- ความก้าวหน้า: ฝึกอบรมรุ่นแรก จำนวน 25 คน วันที่ 12-26 กรกฎาคม 2541
- งบประมาณ โครงการรณรงค์เพื่อการบริโภคนม/กรมส่งเสริมสหกรณ์

● โครงการความช่วยเหลือจากรัฐบาลอิสราเอล

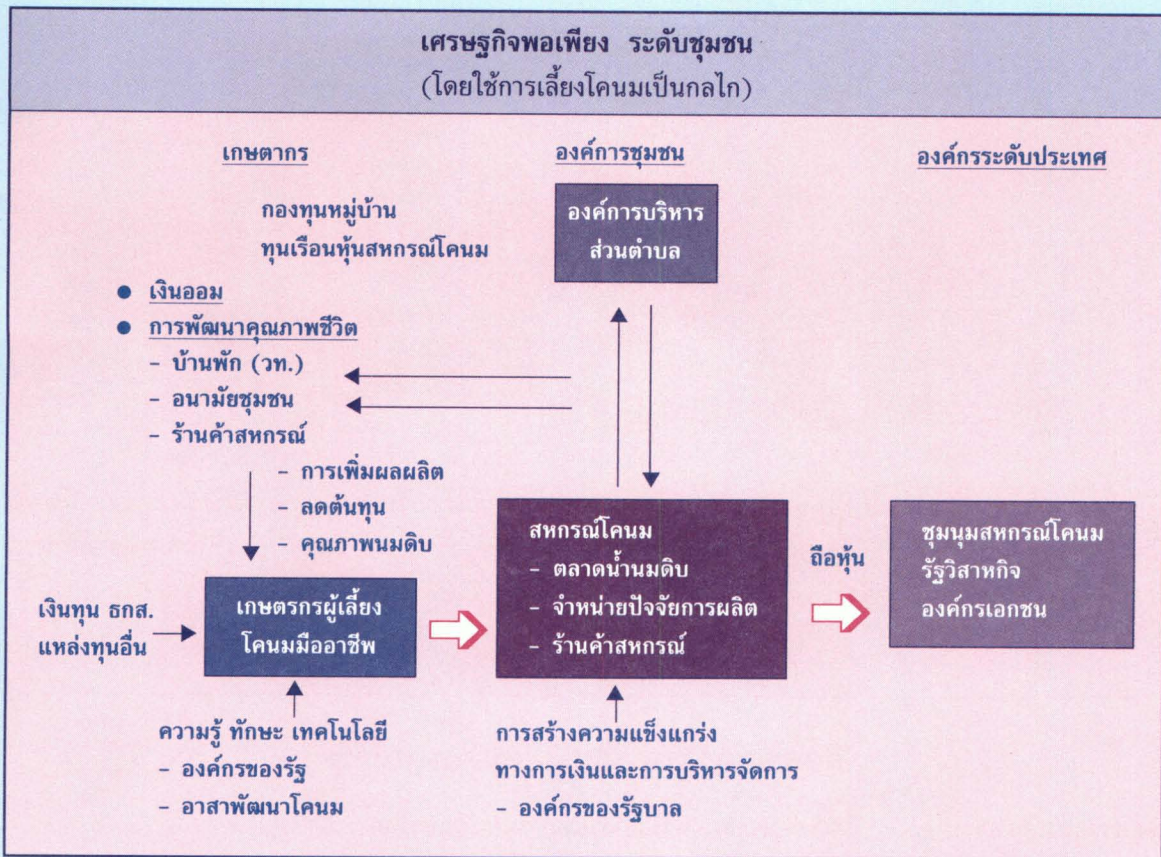
- อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานของผู้เชี่ยวชาญ เสนอรัฐบาลอิสราเอล

* โครงการนำร่องเพื่อเตรียมการขยายผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- สามารถสร้างอาชีพที่มั่นคงเพื่อเยาวชนและผู้ว่างงานได้ไม่น้อยกว่า 500 ครอบครัวในปีงบประมาณ 2541-2542
- สามารถเพิ่มผลผลิตน้ำนมดิบได้ไม่น้อยกว่า 100 ตัน/วัน สามารถลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมคิดเป็นมูลค่านับร้อยล้านบาท
- สามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจชนบท พัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนที่เป็นพื้นที่เป้าหมาย 5 จังหวัด ซึ่งจะเป็นรูปแบบที่สามารถพัฒนาไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่น
- สามารถอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าชุมชน และที่ดินสาธารณะประโยชน์ได้นับหมื่นไร่
- สร้างความแข็งแกร่งด้านการบริหารจัดการแก่องค์กรชุมชน ซึ่งจะรับช่วงงานจากหน่วยงานของรัฐบาล

แนวทางการประยุกต์ “ทฤษฎีใหม่” กับการเลี้ยงโคนม

- ขั้นที่ 1** ใช้ประโยชน์สูงสุดจากที่ดินที่มีอยู่จำกัด

 - แบ่งพื้นที่เป็นแปลงพืชอาหารสัตว์ แปลงผัก/ไม้ผล ที่พักอาศัย คอกโค
 - ใช้ไมโครสปริงเกอร์จากน้ำผิวดิน/ใต้ดิน/อ่างเก็บน้ำ
 - การสนับสนุนการเงินจาก ธกส. แหล่งทุนอื่น
- ขั้นที่ 2** องค์กรชุมชนที่แข็งแกร่ง เน้นการบริหารจัดการที่แข็งแกร่ง

 - สหกรณ์โคนม - การตลาด ปัจจัยการผลิต
ร้านค้าสหกรณ์
 - องค์กรชุมชนที่แข็งแกร่ง เน้นการบริหารจัดการที่แข็งแกร่ง
สวัสดิการ สังคมศาสนา
- ขั้นที่ 3** ร่วมมือกับธนาคาร บริษัทนม

 - โรงสีชุมชน
 - ร้านค้าสหกรณ์
 - ร่วมลงทุน
 - พัฒนาคุณภาพชีวิต

น.ท.เดชา สุขารมณ์ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานมอบใบอนุญาตจัดตั้งวิทยาลัยสันตพล โดยมี รศ.วันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงฯ เป็นผู้กล่าวรายงาน และนายสุรีย กฤษนิมิตร เป็นผู้รับมอบ ณ ห้องศูนย์สารสนเทศ ทบวงมหาวิทยาลัย

.....ติดตามข่าวสารด้านการอุดมศึกษาได้จาก.....

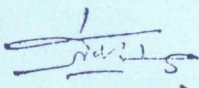
- อนุสารอุดมศึกษา รายเดือน เสนอสาระเกี่ยวกับการอุดมศึกษาไทย
- จดหมายข่าวรายสัปดาห์ เสนอข่าวสารและความเคลื่อนไหวในแวดวงอุดมศึกษาข่าวสารเกี่ยวกับภารกิจของทบวงมหาวิทยาลัย
- ข่าวทบวงมหาวิทยาลัย ในหนังสือพิมพ์ "สมัครด่วน" วางแผงทุกวันพุธและวันเสาร์ บริการข่าวสารในแวดวงอุดมศึกษา แนะนำการศึกษาและอาชีพสำหรับนิสิต นักศึกษา บัณฑิต และผู้สนใจด้านอุดมศึกษาทั่วไป
- รายการโทรทัศน์ "บ่ายนี้มีคำตอบ" ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. ทุกวันจันทร์ ออกอากาศสดเวลา 13.00-14.00 น. ตอน ทางสว่างแห่งอาชีพ นำเสนอการปรับบทบาทของมหาวิทยาลัย เพื่อช่วยเหลือบัณฑิตที่กำลังแสวงหาอาชีพอิสระและโอกาสในตลาดแรงงาน

ดำเนินงานโดย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

ทบวงมหาวิทยาลัย ที่อยู่.....
 328 ถนนศรีอยุธยา
 พญาไท กรุงเทพฯ 10400

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
 ใบอนุญาตที่ 2/2529
 ไปรษณีย์ทลานหลวง

 (นายสมัย ธรรมสอน)
 หัวหน้าฝ่ายสารบรรณ